

1. Закрити супермаркет, а приміщення здати в оренду.
2. Звільнити головного менеджера і найняти нового спеціаліста.
3. Перевести більш досвідченого менеджера з іншого супермаркету.
4. Виявити в супермаркеті працівників-ініціаторів будь-яких сумнівних заходів і звільнити їх.
5. Поставити питання про стан дисципліни і ставлення до праці в супермаркеті на загальних зборах.
6. Поліпшити систему матеріального та морального заохочення, виділити додатковий преміальний фонд.
7. Провести заходи, спрямовані на реорганізацію внутрішнього середовища.
8. Провести для колективу супермаркету семінар з організації праці й управління персоналом.
9. Направити менеджера супермаркету на курси підвищення кваліфікації керуючих кадрів.
10. Збільшити витрати на рекламу саме цього супермаркету.
11. Ввести накопичувальні дисконтні картки для постійних покупців.
12. Здійснити низку рекламних акцій товарів, які можна придбати в цьому супермаркеті.
13. Обладнати місце для паркування автомобілів клієнтів біля супермаркету.

(Підводяться підсумки обговорення)

Отже, сьогодення вимагає нових підходів до підготовки майбутніх фахівців економічного спрямування.

Список використаних джерел

1. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання / О. І. Пометун. – К., 2007. – 142 с.
2. Стеблюк С. В. Педагогічні умови економічної підготовки майбутніх фахівців сфери кооперації у коледжі : Монографія / Стеблюк С. В., Староста В. І. – Ужгород: Вид.-во УжНУ «Говерла», 2017. – 168 с.
3. Закон України «Про освіту»: Електронний варіант [Режим доступу] <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>., вільний.

УДК 368

СТЕГНЕЙ М. І.
ЛІНТУР І. В.
Мукачівський державний університет, Україна
АРХАНГЕЛЬСЬКА А-М.І.
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

За сучасних умов розвитку економіки України однією з болючих проблем вищої освіти є недостатність фінансування вищих навчальних закладів, без чого неможливе їх фінансування та надання якісних освітніх послуг.

Стосовно видатків на освітню галузь пропонованих урядом, на нашу думку, слід звернути увагу на плани виділяти кошти з державного бюджету у 2018 році на такі напрямки, зокрема:

- шкільна реформа: курс на якісну та доступну освіту;
- профтехи модернізують;
- коледжі та технікуми передають на місцевий рівень;
- реформа фінансування вищої освіти;
- стипендії;
- фінансувати освіту та науку по мірі можливостей.

Міністерство освіти стверджує, що бюджет на наступний рік включає усі видатки, необхідні на запуск Нової української школи, яка стартує у 2018-2019 навчальному році. Зокрема, йдеться про кошти на плановане підвищення зарплат вчителям, їхнє навчання та створення Нового освітнього простору.

Відповідно, у бюджеті передбачено суттєве збільшення видатків на середню освіту. Освітня субвенція зросте з 52 до 61 млрд, тобто на 16 %. Саме з неї виділяються кошти на заробітну плату педагогічним працівникам у школах (утримання технічних працівників, плата за комунальні послуги та інші видатки на утримання шкіл, як і минулого року, фінансуватимуться з місцевих бюджетів). Уряд планує підняти зарплати вчителів на 25% і посунути їх на ще один щабель угору по тарифній сітці.

Окрема субвенція у розмірі 504 млн грн виділяється на навчання дітей з особливими потребами. Новий закон Про освіту упроваджує принцип «гроші за дитиною» для цієї категорії учнів та учениць, тобто кошти із цієї субвенції надходитимуть у конкретний навчальний заклад, що його обрали батьки дитини.

Закон «Про освіту» започаткує нову процедуру забезпечення якості середньої освіти і покладає цю функцію на орган із забезпечення якості освіти, який досі мав назву Державна інспекція навчальних закладів. Проект бюджету передбачає її ліквідацію і утворення на її базі Державної служби якості освіти. На це виділено 30 млн – суттєве збільшення видатків порівняно із 7,8 млн видатків на ДІНЗ минулого року. Саме цей орган, сформувавши до 2020 року регіональні відділення, здійснюватиме зовнішнє забезпечення якості освіти, зокрема, проводитиме інституційний аудит шкіл.

Інші видатки, потрібні для реформи, включені у нову субвенцію місцевим бюджетам на забезпечення якісної та доступної освіти. Її обсяг складе майже 1,4 млрд грн. Ці кошти підуть на підвищення енергоефективності шкіл, закупівлю меблів та обладнання, створення Національно освітньої онлайн-платформи, а також навчання тих вчителів, які наступного навчального року розпочнуть викладання у 1 класі за новим Державним стандартом початкової освіти.

Удвічі зросте традиційна стаття видатків на здійснення методичного та матеріально-технічного забезпечення діяльності навчальних закладів – майже до мільярда гривень.

Частина коштів освітньої субвенції спрямовується у професійно-технічні навчальні заклади, аби покрити їхні видатки на надання повної загальної середньої освіти.

Додатково профтехи отримають 100 млн грн у вигляді субвенції місцевим бюджетам на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази, і ще 120 млн

(стільки ж, скільки і минулого року) на ті спеціальності, які мають загальнодержавне значення. Решту видатків ПТНЗ будуть фінансувати з місцевих бюджетів.

Триває процес передачі місцевій владі майна ПТНЗ – поки що він затягується, оскільки документи, необхідні для зміни власника, подані уряду, не відповідають вимогам, зокрема, не гарантують, що майно навчальних закладів не буде передане у приватні руки.

Стаття 24 проекту бюджету передає понад 400 ВНЗ I-II рівня акредитації у комунальну власність та переводить їх фінансування на місцеві бюджети. Ті заклади, які не мають окремих юридичних осіб та захочуть залишитись у структурі університетів будуть фінансуватись за рахунок останніх. Переведення коледжів та технікумів на місцеві бюджети було передбачене змінами до Бюджетного кодексу, які були прийняті в кінці 2014 року. Мова йде здебільшого про обласні бюджети, хоча і міста обласного значення та райони теж можуть утримувати коледжі та технікуми. З огляду на те, що це не консолідована позиція всього уряду, можна очікувати, що під час розгляду цієї норми у профільному комітеті, вона буде змінена. Водночас потрібно пам'ятати, що сама по собі зміна джерела фінансування, не вирішує і, швидше за все, не наближає до вирішення основної проблеми останніх років – якою є роль та призначення коледжів та технікумів у системі освіти, а також яких саме фахівців вони повинні навчати?

У новому законі «Про освіту» для цих закладів прописано «свій» рівень – так звана фахова освіта. Втім, рамковий закон не деталізує ані призначення цього рівня, ані джерела його фінансування.

Не дочекавшись проекту змін від Міносвіти, яке вже вдруге не виконує завдання уряду розробити реформу державного фінансування, уряд пропонує зміни до Бюджетного кодексу, які закріплюють принципи розподілу державного фінансування між ВНЗ III-IV рівня акредитації, подібно до того, як закріплені принципи розподілу освітньої субвенції. Пропонується визначити, що фінансування поділяється за формулою, яка має враховувати кількість студентів, співвідношення вартості освітніх послуг на різних спеціальностях та ступенях, бали ЗНО вступників, а також показники якості освітньої та наукової діяльності ВНЗ. Конкретну формулу має визначити Кабінет міністрів. Можна зауважити, що саме таку загальну модель пропонувало Міносвіти на останньому зібранні робочої групи з реформи фінансування вищої освіти. Проте в обох випадках залишається невідомим, яким має бути співвідношення вартості освітніх послуг між різними ступенями та спеціальностями, а також, які саме показники якості будуть враховуватись, з огляду на те, що в Україні відсутня система моніторингу якості вищої освіти, а багато даних, які звичні для країн ЄС, просто не збираються.

Видатки на вищу освіту і надалі залишаються досить розпорошеними. Підготовку кадрів різного рівня фінансуватимуть 25 різних відомств. Загалом на підготовку кадрів та підвищення кваліфікації (разом зі стипендіями) припадатиме 26,85 млрд грн, з них лише 14,9 млрд грн – у віданні Міносвіти. Сума зменшилась на 6% у порівнянні з минулим роком. Проте потрібно пам'ятати, що минулого року вона включала 3,8 млрд грн на фінансування ВНЗ I-II рівня акредитації, яке тепер переносять на місцеві бюджети.

У свою чергу витрати на підготовку студентів у ВНЗ III-IV рівнів акредитації планують збільшити з 17,45 до 20,34 млрд грн. Основне підвищення припадає на Міносвіти та Міноборони: МОН (12,11 → 13,79 млрд грн), Міноборони (2,02 → 2,7 млрд грн), МВС (0,89 → 1,18 млрд грн), МОЗ (1,06 → 1,19 млрд грн), Мінкульту (704 → 850 млн грн).

Уряд пропонує зменшити видатки на соціальні стипендії більше ніж на третину з 992 до 631 млн грн. По-перше, швидше за все пов'язано із перенесенням фінансування ВНЗ I-II рівня акредитації (включно із стипендіями) на місцеві бюджети. По-друге, протягом 2017 року було чуто різні коментарі представників Міносвіти про те, що Мінсоцполітики не використовує усі кошти на соціальні стипендії. Напевно, це стало підставою для намірів скоротити цю статтю. На нашу думку, це негативний крок. Річ у тім, що за нинішніх правил соціальна стипендія залишається недосяжна для більшості студентів, які справді її потребують, через занижений поріг малозабезпеченості. Навіть, якщо батьки студента мають дохід 5 тис грн на місяць, студент вже не може претендувати на соціальну стипендію. Тож кошти на соціальні стипендії були не використані не через те, що в них немає потреби, а через неефективну систему їх призначення.

Видатки на академічну стипендію під Міносвіти пропонують скоротити на 21% з 3,98 до 3,16 млрд грн. Тут також основною причиною, напевне, стало перенесення фінансування ВНЗ I-II рівня акредитації на місцеві бюджети. Загалом визначити, скільки коштів уряд закладає на виплату академічних стипендій, як і минулого року, важко. Річ у тім, що академічні стипендії виокремлені в окремий рядок видатків лише в системі Міносвіти, водночас такий рядок відсутній у інших державних замовників, які видають вищими навчальними закладами, зокрема, Міноборони, МВС, МОЗ, Мікультури, ДФС, ДУС – їх видатки на стипендії «защиті» всередині статті підготовка кадрів. Швидше за все, видатки на стипендію менші, ніж було обіцяно, що викликано переведенням ВНЗ I-II рівня акредитації на фінансування з місцевих бюджетів. Нагадаємо, що у серпні Мінфін декларував, що граничні видатки на стипендії у 2018 році сягатимуть 6,3 млрд грн. Тож, якщо парламент залишить ВНЗ I-II рівня акредитації на фінансуванні з центрального бюджету, як ми згадували вище, видатки на академічні та соціальні стипендії потрібно буде неодмінно збільшити.

Всього на видатки, пов'язані з дослідженнями, у 2018 році виділять 7,36 млрд грн, які розподілені між 28 розпорядниками. Левова частка цих коштів спрямовується до НАН, МОН та галузевих академій. Порівняно з минулим роком, усі академії, окрім мистецьких, мають отримати більше фінансування. Видатки НАН зростуть на 30% і сягатимуть 3,5 млрд грн. Важливо, що окремим рядком закріплені 500 млн грн для тих підрозділів НАН, які успішно пройдуть нову атестацію.

Також планується збільшення витрат на дослідження у системі МОН. Збільшено кошти, які підуть на дослідження, які проводять ВНЗ (621 > 698 млн грн), також збільшено внесок за участь у програмі Горизонт 2020 (208 > 232 млн грн) та фінансування для Антарктичної станції “Академік Вернадський” (58,9 > 72,4 млн грн).

Окрім цього, понад 355 млн грн розпорошені між 20 різними відомствами та міністерствами на оплату прикладних досліджень та наукових експертиз, а також на підготовку аспірантів та докторантів.

Вперше з 2013 року у прикінцевих положення проекту бюджету немає норми, яка обмежує фінансування норм освітнього та наукового законодавства. Нагадаємо, що попередні чотири роки закон про Державний бюджет визначав, що чимало норм освітнього законодавства мають фінансуватись тільки в тому обсязі, в якому на це є кошти.

Список використаних джерел

1. Проект Закону про Державний бюджет України на 2018 рік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62551
2. Матеріали аналітичного центру Cedos. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<https://cedos.org.ua/uk/osvita/biudzhet-osvity-ta-nauky-2018-shcho-proponuie-uriad>

УДК 378.372.4

СТЕПАНЮК К.І.
Бердянський державний педагогічний університет, Україна

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Інтеграція України у світове співтовариство передбачає створення системи освіти, яка б відповідала викликам часу, потребам особистості і суспільства в цілому. У цьому контексті слушною є думка В. Мадзігона щодо прогнозування нових умов та інноваційних моделей освітнього розвитку [2, с. 10].

Спеціально наголосимо на інноваційних формах і методах, які доцільно застосовувати у процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи з метою формування в них дослідницьких умінь та підвищення конкурентоспроможності.

Метод проектів (К. Баханов, Л. Коваль, О. Онопрієнко, Л. Пташнік, С. Соболева, Н. Ткаченко, А. Цимбалару та ін.) сприяє формуванню в студентів ціннісного ставлення до навчання та спілкування, залученню їх до перетворювальної діяльності, що передбачає формулювання проблеми і мети, планування змісту роботи, визначення способів досягнення прогнозованого результату, отримання продукту діяльності. Означений метод спрямований на те, щоб розвинути активне самостійне мислення студента і навчити його не просто запам'ятовувати і відтворювати знання, а й уміти застосовувати їх на практиці. Він відрізняється від інших характером виконання завдань. Так, спільна робота групи над проектом невід'ємна від їх активної комунікативної взаємодії. Проекти сприяють самостійній пошуковій діяльності, координації своїх дій, активній дослідницькій взаємодії. Основна ідея методу проектів полягає в тому, щоб сприяти активізації пізнавальної діяльності студентів під час творчої роботи.

Кейс-метод (метод аналізу конкретної ситуації) базується на дослідженні реальних життєвих ситуацій, в опис яких закладено не тільки практичну проблему, а

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>